

Camp de Tarragona: trobar un nou equilibri entre la indústria i el turisme

Martí Carnicer / Diputat al Parlament de Catalunya (PSC-Ciutadans pel Canvi)

El territori del Camp de Tarragona s'ha mostrat en els darrers anys com una de les àrees més dinàmiques de Catalunya. L'evolució de les xifres de població en són un exponent prou clar: en els darrers 10 anys ha passat de representar un 6,6% del conjunt de la població catalana a ser-ne el 7,1%; en termes relatius és tracta de la regió amb un creixement demogràfic més elevat.

Per contra, considerant el creixement econòmic el Camp s'ha situat per sota de la mitjana catalana, on els creixements productius es continuen centralitzant en l'àrea metropolitana de Barcelona. El Camp és la segona àrea econòmica de Catalunya, i s'ha de treballar per la seva consolidació com a motor de desenvolupament i equilibri del territori català.

La base de l'economia del Camp de Tarragona ha de continuar assentada sobre l'equilibri entre la química i el turisme. Aquest és en el dia d'avui encara molt inestable. Trobar un nou equilibri és imprescindible. Les possibilitats de futur del turisme en aquest territori són prou evidents i la indústria química ha d'eixamplar el seu paper incrementant el pes dels sectors de recerca.

En analitzar l'activitat del Camp de Tarragona cal destacar, per una banda, el creixement moderat de les activitats industrials, inferior al registrat pel conjunt català, on malgrat les inversions realitzades en el complex petroquímic, aquest dinamisme no s'ha traduït a la resta de branques industrials. El sector industrial té greus problemes de producte. La seva competitivitat es dona sobretot pels avantatges relatius de costos (difícils de mantenir a mig termini) i en poques ocasions per les innovacions de les empreses en processos o en productes. Els sectors industrials emergents giren entorn de l'agroindústria, l'electrònica i l'auxiliar de l'automoció. La química s'hauria d'estendre cap a subsectors de major valor afegit, més vinculats amb l'entorn territorial i dedicats a la fabricació de productes més relacionats amb la demanda final. La creació d'un o diversos parcs tecnològics com a base del dinamisme de l'activitat industrial de l'àrea, amb una forta integració amb la universitat, ha de ser una de les bases essencials de potenciació de la indústria en el futur.

Per altra banda, la consolidació del sector turístic, que ha creat molta ocupació, resta encara molt supeditada a una elevada estacionalitat i als canals de distribució controlats per operadors forans. El turisme ha experimentat un procés d'internacionalització de l'oferta i es pot convertir en una activitat cabdal de l'estructura productiva de la zona. L'estabilització de l'ocupació, així com una major qualificació de la mateixa, la potenciació de la creixent cultura mediambiental i la preservació del territori i de la seva imatge, són essencials per la consolidació del sector. La relació privilegiada amb les importants infraestructures culturals ha de ser una de les bases futures d'un turisme de més qualitat.

La construcció ha conegut un fort impuls derivat de l'augment de població i les possibilitats de segona residència a la zona, però aquest és un sector amb fortes

oscil·lacions d'activitat. Quan la construcció s'erigeix en el principal motor de l'economia de l'àrea, en realitat està reflectint les limitacions de la resta d'activitats.

Així mateix s'ha de potenciar la modernització d'un sector agroalimentari fonamentat en les produccions pròpies de la zona (vi, oli, fruits secs, fruita dolça, hortalisses, aviram) i la seva transformació industrial en conjunció amb els centres de recerca.

L'expansió de les infraestructures de comunicació s'ha de dissenyar en funció del territori i de l'activitat productiva i social. Si considerem el canvi que s'està donant a la zona, cal plantejar el seu dimensionat i, en aquest sentit, cal posar sobre la taula diverses qüestions en relació a l'ocupació de l'espai, principalment en la zona central del Camp. Hi ha una tendència a valorar les necessitats infraestructurals com inversions en noves vies o actuacions, la qual cosa pot ser molt necessària si s'han esgotat les previsions d'ús de les existents. Sovint s'oblida que per a solucionar els problemes de mobilitat és imprescindible una bona organització funcional de les infraestructures; en aquest sentit cal recordar que l'ús del transport públic és insignificant en la mobilitat de les persones i de les mercaderies de la zona.

L'àmbit català requereix un gran aeroport, i cal definir el paper de l'aeroport de Reus en aquest context. El Port ha de potenciar les seves interrelacions amb el seu hinterland immediat. Els canvis productius de l'àrea poden plantejar el problema de la seva funcionalitat en relació al Mediterrani Occidental. En canvi, un mercat important que podria tenir un gran futur per la dinàmica turística de la zona, com són els creuers, està molt limitat. Es corre el risc de crear una gran infraestructura poc utilitzada que condicioni l'expansió d'altres activitats.

L'aigua i l'energia han de ser considerades avui com dues infraestructures més que requereixen una planificació inexistent fins ara. Pel que fa a l'aigua, cal ser conscients de les limitacions d'aquest bé escàs al Camp per bé que sembla suficient per a les necessitats futures que, en tot cas, s'hauran d'adequar a aquesta realitat. Respecte a l'energia cal ubicar els centres productius allà on s'ha de consumir, és a dir, de forma descentralitzada, que és la forma més eficient i més respectuosa amb el medi ambient. Catalunya ha de ser conscient que els territoris on es produeixin noves demandes d'energia hauran d'assumir la seva responsabilitat de producció i que les centrals nuclears tenen una vida limitada. En el nostre cas, les tres noves centrals de cicle combinat de gas previstes al Camp, més el foment de les energies renovables i els necessaris plans d'estalvi i eficiència energètica, haurien de ser suficients per cobrir les necessitats de l'àrea i per poder plantejar la limitació de l'autorització de la central nuclear Vandellòs II que acaba l'any 2010.

Les zones més allunyades de l'àrea central tenen una realitat econòmica i una pressió urbana diferent a la del nucli central. La millora de les comunicacions amb aquest nucli central és essencial per possibilitar-hi la mobilitat i l'accés a les àrees metropolitanes. Aquestes zones s'han de salvaguardar de la pressió urbana que podria derivar-se d'una fugida per les condicions de preu del nucli central. Un creixement residencial excessiu podria trencar el precari equilibri urbà i social de les comarques interiors. El Baix Penedès manté una situació diferenciada amb una relació molt més alta amb la zona metropolitana de Barcelona que no pas del nucli central del Camp.

Tot plegat apunta a un problema institucional important. Cal considerar la necessitat de que aquesta regió tingui veu pròpia en el moment en què és prioritzin les diferents actuacions a Catalunya, i per això és necessària una altra organització

territorial que doni veu al Camp de Tarragona per expressar quins són els seus interessos.

Per resumir-ho: el Camp de Tarragona ha de poder realitzar tot el seu potencial com a nucli d'una economia diversificada, reforçant la competitivitat de la seva indústria i millorant el component de qualitat del seu sector turístic, buscant un millor equilibri entre desenvolupament econòmic i preservació del medi ambient.